

ТЕКСТ СТАТТІ ТУТ

Л. В. ЛЕГАСОВА (Київ), Н. О. ШЕВЧЕНКО (Київ)

**Міжнародний "круглий стіл"
"Велика Вітчизняна війна.
Непрочитані сторінки історії
(музейний аспект)"**

У жовтні 1999 р. український народ урочисто відзначив знаменну дату в його історії — 55-річчя вигнання фашистських загарбників з України. Водночас, 17 жовтня 1999 р. Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941 — 1945 рр. відмітив своє 25-річчя.

За чверть століття музей став справжнім Храмом Пам'яті, Пантеоном Ратної Слави. Про підвищений інтерес до тематики війни свідчать нескінченні потоки відвідувачів — за 25 років тут побувало понад 18 млн чоловік! Кияни, гості з різних куточків України й усього світу віддають данину шани й пам'яті живим і полеглим, незмірній трагедії та величому подвигу народу.

Серед численних заходів, підготовлених і проведених колективом Меморіалу до згаданих ювілеїв, — реліквійна виставка, фотовиставки, дитячий музейний вернісаж, зустрічі з ветеранами, публікації в періодичній пресі, радіо-телепередачі.

Відмітним у цьому ряду став Міжнародний "круглий стіл" на тему "Велика Вітчизняна війна. Непрочитані сторінки історії (музейний аспект)". У його роботі взяли участь представники Міністерства культури і

мистецтв України, Інституту історії України НАН України, Центрального музею Збройних Сил Росії та Центрального музею Великої Вітчизняної війни на Поклонній горі в Москві, Білоруського музею історії Великої Вітчизняної війни 1941 — 1945 рр., Музею "Берлін—Карлхорст", Центрального музею прикордонних військ України.

Головуючий на засіданні генеральний директор Меморіального комплексу, канд. іст. наук, генерал-лейтенант *О. С. Артёмов* запропонував розглянути й проаналізувати те нове, що зроблено в історичній науці та музейній практиці останніми роками. Як відомо, в цей час деякі важливі положення історичної науки з питань Другої світової та Великої Вітчизняної воєн зазнали значних змін. Поряд з усуненням напластунів тоталітарного минулого робляться спроби ревізувати головне — піддати сумніву те, що Радянський Союз і його народи внесли вирішальний вклад у Перемогу над фашистською Німеччиною. Саме цю істину мають стверджувати і пропагувати ті, хто пам'ятає про колосальні втрати нашого народу в боротьбі проти фашистських загарбників, хто зберіг честь і совість — історики, письменники, і, безумовно, музейні працівники. Саме це стало головною метою Міжнародного "круглого столу".

З ґрунтовною науковою доповіддю "Український фактор Другої світової та Великої Вітчизняної воєн" виступив зав. відділом Інституту історії України НАН України, д-р іст. наук, лауреат Державної премії України, заслужений діяч науки і техніки України проф. *М. В. Коваль*. На базі використання багатого оригінального документального матеріалу він висвітлив маловідомі і непрочитані сторінки історії України під час війни, дав високу оцінку ратному і трудовому вкладу українського народу в розгром третього рейху.

Про стан музейної роботи в Україні в сучасних умовах розповіла начальник відділу музеїв Міністерства культури і мистецтв України, заслужений працівник культури *А. Ф. В'ялиць*. Вона запропонувала відроджувати втрачене — творчі контакти профільних музеїв, спільні виставки, конференції, зустрічі, інші корисні заходи.

Важливою складовою частиною "круглого столу" став його науково-практичний аспект. Учасники ознайомилися з головною експозицією Національного музею історії Великої Вітчизняної війни, Всеукраїнською ювілейною виставкою "Україна. 1942—1944. Музейна пам'ять поколінь", з реліквійною експозицією "Трагедія і доблесть Афгану", фондосховищем Меморіального комплексу.

В обміні досвідом і враженнями взяли участь директор Музею "Берлін—Карлхорст", доктор *Петер Ян*, заступники директора з наукової роботи: Центрального музею Збройних Сил Росії — *М. А. Печень*, Центрального музею Великої Вітчизняної війни — *В. Л. Воронцов*, Білоруського музею історії Великої Вітчизняної війни — */. Ю. Воронкова*. Гості дали високу професійну оцінку новій експозиції Меморіального комплексу та роботі його колективу. Говорячи про нові підходи до подій минулого, музейні науковці — учасники "круглого столу" — особливо підкреслювали об'єктивний погляд на історію війни з боку співробітників Меморіалу. Вражає все — музейні експонати, зібрані протягом 25 років; спільна творчість музейників і художників, завдяки чому народилися "Дорога війни", композиція "Примирення", Зал Пам'яті тощо.

У роботі "круглого столу" активну участь взяли і наукові співробітники Меморіального комплексу — заст. генерального директора з наукової роботи *Л. В. Легасова*, вчений секретар *Н. О. Шевченко*, головний зберігач фондів *А. А. Каленюк*, завідувачі відділами *В. П. Фоміна*, *М. Ю. Шевченко*, *Н. О. Столярчук*, *І. К. Коломієць* та ін.

Були визначені шляхи взаємодії, вирішено укласти договори про творче співробітництво з метою поглибленого вивчення історії Другої світової та Великої Вітчизняної воєн, вдосконалення експозицій музеїв, створення сумісних виставок, організації та проведення методичних зборів, наукових конференцій, пошукових експедицій, інших заходів.

Підсумовуючи роботу "круглого столу", *О. С. Артёмов* відзначив, що зустріч вийшла надзвичайно цікавою, змістовною і корисною. Адже маємо схожі завдання, багато спільного в практичній роботі. Ось чому необхідно в складних умовах сьогодення не втратити зв'язок, а зберегти, зміцнювати та розвивати його.